

REGATUL BELGIEI

UNIVERSITATEA LIBERĂ DIN BRUXELLES

Alice TOMA

Fondată în 1834, Universitatea Liberă din Bruxelles este o universitate angajată, multiculturală și fidelă principiului *libre examen* care postulează independența rațiunii și respingerea oricărei dogme. În anul 2010, universitatea are peste 22 000 de studenți și peste 2100 de cercetători. Oferta sa de învățământ este bogată, cuprinzând 40 de licențe, 175 de masterate și 20 de doctorate. Deschiderea internațională a universității este demonstrată de prezența ridicată la aproape 30% a studenților străini, de parteneriatele privilegiate cu universități din afara țării și de rata mare de satisfacție în schimburile Erasmus. Calitatea cercetării la ULB este încununată de 3 premii Nobel, o medalie Fields, 3 premii Wolf, 2 premii Marie Curie și 22 de premii Francqui.

Facultatea de Filosofie și Litere este cea mai mare dintre cele 13 instituții de învățământ și cercetare ale universității. După prima diviziune din 1890, în trei secții: Filologie Clasică, Filosofie și Istorie, a continuat să se dezvolte, ultima dintre secțiile adăugate fiind cea de Limbi și Lingvistică (1980). Facultatea are mai multe centre de cercetare și cinci secții de învățământ printre care Departamentul de Limbi și Literaturi, care găzduiește, în filiera sa de limbi și literaturi franceze și române, începând cu anul universitar 2010-2011, primul Lectorat de Limbă Română la Bruxelles.

Printre figurile proeminente din trecut ale studiilor române se numără: Lucien-Paul Thomas (1880-1948) și Gustave Charlier (1885-1959), cofondatori ai studiilor de filologie română, Émilie Noulet (1892-1978), prima femeie ce obține diploma secției, Julia Bastin (1888-1968), profesor de filologie medievală, Émilie Noulet (1892-1978), Jacques Pohl (1909-1993), Albert Henry (1910-2002), Pierre Ruelle (1911-1993), Madeleine Defrenne (1916-2008), Elsa Galle-Dehennin (1932-2009). Dintre profesorii actuali ai filierei amintim pe Marc Dominicy, Manuel Couvreur, prodecan al facultății, Annick Englebert, șefa filierei.

Lectoratul de limbă română se înființează grație colaborării dintre Institutul Limbii Române, Ambasada României în Regatul Belgiei și Universitatea Liberă din Bruxelles. Actul ce pune bazele colaborării instituționale în domeniul învățământului și al culturii între Universitatea liberă din Bruxelles și Institutul Limbii Române este un Protocol cu 12 articole, semnat, prin grija Ambasadorului Ovidiu Dranga, la Bruxelles pe 29 iunie 2010 și la București pe 20 iulie 2010 de către șefii celor două instituții, respectiv, rectorul Philippe Vincke și directorul din acel moment, Corina Chertes.

Primul lector de limbă română, Cristina-Alice Toma, este ales în luna septembrie 2010 în urma unui concurs la care, potrivit decanului Didier Viviers (Radio România Actualități, 8 octombrie 2010) sunt prezentate candidaturi excelente. Limba română are un program de studii similar celorlalte limbi ale departamentului, program ce cuprinde cursuri de limbă română, istoria și cultura României și literatură română. Dublu doctor în filologie la București și în lingvistică la Geneva, este conferențiar în cadrul Departamentului de Lingvistică al Facultății de Litere, Universitatea din București. Având ca domenii de interes semantica și terminologia, analiza discursivă și pragmatica, retorica și literatura, a publicat 5 volume de autor, peste 100 de articole științifice și mai multe volume în colaborare.

La început de an universitar 2019-2020, la aproape 10 ani de la înființare, prin reorganizarea departamentelor și a facultăților, lectoratul de română face parte din Facultatea de Litere, Traducere și Comunicare, având studenți care provin din toate cele trei departamente ale facultății și din patru din cele 18 filiere, lectorul fiind președintele uneia dintre acestea: Departamentul de Limbi și Litere (Filiera limbi și litere franceze și române,

Filiera limbi și litere moderne), Școala de traducere și interpretaria ISTI-Cooremans (Filiera traducere și interpretariat) și Departamentul de Științe ale informării și comunicării (Filiera comunicare multilingvă). Celor patru cursuri care făceau obiectul primului an de studii românești li s-au adăugat de-a lungul timpului încă două cursuri. Obiectivul extinderii studiilor românești pe durata celor trei cicluri a fost atins, trecându-se treptat-treptat, de la licență la masterat și doctorat. Dincolo de aceste cursuri, limba română este prezentă, grație dinamismului lectorului, și în alte programe de studii.

Activitatea curriculară este completată de activitatea extracurriculară ce cuprinde evenimente științifice și culturale organizate independent sau împreună cu centre de cercetare din ULB (GRAL - Groupe de recherches en rhétorique et en argumentation linguistique, www.gral.ulimbaac.be; Philixte - Études Littéraires, Philologiques et Textuelles [Philixte. Literary, Philological and Textual Studies] https://www2.ulimbaac.be/rech/inventaire/unites/ULB_720.html; LaDisco – le Centre de recherche en linguistique) sau cu Ambasada, Institutul Cultural Român, Academia Română, Academia Belgiană și cu alte asociații culturale românești sau belgiene cum ar fi LSRS – Liga Studenților Români din Străinătate. Acestea iau forma colocviilor, a seriilor de cursuri-conferință, a serilor culturale asociate sărbătorilor de peste an, tradiționale (Crăciun, Mărțișor, Paște) sau moderne (Ziua culturii, Ziua costumului popular, Ziua Francofoniei ș.a.), proiecții de filme sau întâlniri cu scriitori. Pentru a lua un singur exemplu: *La glaneuse de proèmes à Bruxelles*, cu participarea Doinei IOANID, scriitoare, Jan H. Mysjkin, traducător și dr. Raluca Zaharia, actriță; ULB – Campus Solbosch, AY.2.108, 14/02/2019. Numeroase activități sunt dedicate promovării și sporirii vizibilității cursurilor de română la ULB cu diferite ocazii: *Zilele Porților Deschise*, *târguri ale educației*, *emisiuni radio*, *O după-amiază inedită la universitate*, *Dimineață pentru părinți*, *Universitatea copiilor*, *Ziua primirii noilor studenți*, *sesiuni de informare asupra programului de studii românești etc.*

Împreună cu studenți și colegi, din interacțiunea pentru pregătirea și realizarea cursurilor, sunt create materiale didactice tradiționale sau digitale, cum este platforma de învățare și intercomprehenșiune în limbi romanice Roma.Net. Aceasta devine o tradiție, la fel seriile anuale de cursuri-conferință care au organizat a 30-a conferință în anul universitar 2018-2019. În ultimii doi ani, seriile conferințelor au fost dedicate Centenarului Marii Uniri. Cităm, cu titlu exemplificativ: 1918-2018 ROUMANIE 100 ANS DE GRANDE UNION. Cours-Conférences. Séminaires doctoraux, ULB - Campus du Solbosch Maison des Arts de l'ULB av. Jeanne 56 - 1050 Bruxelles, Année académique 2018-2019. Conférenciers: Gabriela BIRIS - Alexandra CRĂCIUN - Alexandra VRANCEANU [Université de Bucarest] - Emilia IVANCU [Université «Adam Mickiewicz» de Poznan/ Université «1 Decembrie 1918» de Alba Iulia] - Roxana-Elisabeta MARINESCU [Académie d'Études Économiques de Bucarest] - Carmen MIRZEA - VASILE [Université de Bucarest / Académie Roumaine / Institut de Linguistique «Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti»] - Oana URSACHE [Université de Grenade/ Université «Stefan cel Mare» de Suceava].

Un loc important îl ocupă colocviile științifice internaționale care se integrează fie în seria Întâlnirilor lectorilor de română (COLLOQUE INTERNATIONAL «*Poétique, mythes et croyances*», *Deuxième réunion des lecteurs de roumain, les 14 - 15 juin 2013 avec le soutien de la FPL de l'ULB, de l'I.L.R, de l'ICR et de l'Ambassade*); fie în seria activităților unor asociații științifice cum este Rețeaua Panlatină de Terminologie Realiter (XIe Journée scientifique REALITER, *Terminologie et multilinguisme : objectifs, méthodologies et pratiques*, Bruxelles, les 26-27 juin 2015, Académie Royale de Belgique); fie în seria ambițioasă a Zilelor științifice de studii românești la Bruxelles inaugurată de Institutul Limbii Române (Director General Daiana-Theodora Cuibus) și ICR Bruxelles (Director Carmen Ducaru) în 2018 cu o ediție de mare succes COLLOQUE INTERNATIONAL «*Royauté(s): entre historicité et imaginaire*». 1ères Journées scientifiques d'études roumaines à Bruxelles, à l'Académie royale de Belgique, à la Maison des Arts de l'Université libre de Bruxelles – ULB, à la Résidence de l'Ambassadeur de la Roumanie Bruxelles, les 25, 26 et 27 octobre 2018 și prevăzând o continuare anuală, pentru 2019: COLLOQUE INTERNATIONAL «*Lecture et relecture de la latinité* ». 2èmes Journées scientifiques d'études roumaines à Bruxelles, à l'Académie royale de Belgique, à la Maison

des Arts de l'Université libre de Bruxelles – ULB, à la Résidence de l'Ambassadeur de la Roumanie Bruxelles, les 7, 8 et 9 novembre 2019.

MISCELLANEA

«Ne m'étant jamais rendue en Roumanie, c'est par un heureux hasard que j'ai eu l'opportunité d'en apprendre plus sur la culture de cet étonnant pays, sur ses écrivains et sur son histoire. La découverte des moments marquants de l'histoire de ce pays que nous connaissons encore trop peu, en Belgique, m'a permis de me faire une idée plus précise de l'histoire de l'Europe. Par ailleurs, ces moments d'apprentissage et de rencontres vécus ici me donnent l'envie de partir et multiplier ces moments, en Roumanie.»

«J'ai eu la chance de pouvoir opter pour le cours « Ecrivains Roumains d'expression française » dans mon cursus universitaire en langues et littératures françaises et romanes. L'approche du cours était très intéressante car nous débutions ensemble notre connaissance de cette culture et de cette littérature par le biais de nombreux éléments biographiques et d'extraits. Ensuite, nous devons découvrir seul une œuvre d'un auteur d'origine roumaine qui écrivait en français pour ensuite partager notre expérience avec les autres membres du groupe. J'avais opté pour l'œuvre de Liliana Lazar 'Terre des affranchis' afin d'apprendre des éléments socio-historiques et littéraires sur la Roumanie. Cette expérience fut un succès et j'espère pouvoir continuer à approfondir ma connaissance sur ce pays et sa littérature. Le seul point déplorable concerne le manque d'information apportée aux étudiants concernant l'existence de ce cours alors que celui-ci nous permet d'aborder une vision plus complète des littératures romanes et des nombreux liens entre elles.» (Steffy Wilmart, étudiante assistant au cours de « Ecrivains Roumains d'expression française» année 2018-2019)

Linkuri utile:

<http://romanet.ulimbabe/>

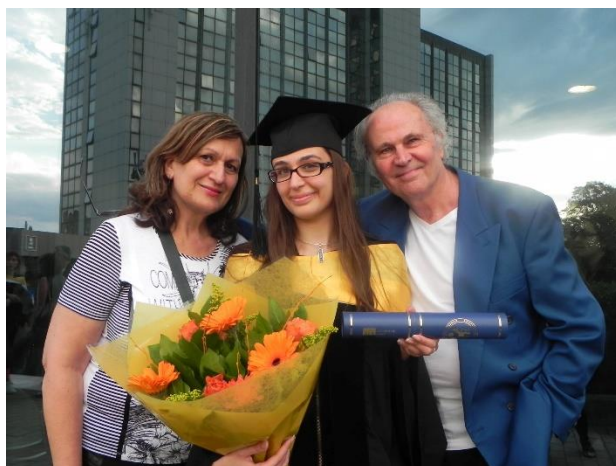
<http://www.realiter.net/wp-content/uploads/2017/01/Affiche.jpg>

<https://www.InstitutulLimbiilorRomane.ro/eveniment/catalogue-et-architecture-du-savoir/>

http://dll.ulimbaac.be/wp-content/uploads/2018/03/20180302_Affiche_Roumanie_100_VD.pdf

Alice Toma, lectorul I. L. R

Parlamentul European, deschiderea anului universitar, 2018